

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 166/2024-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PEMONT s.r.o.**, Lipová 54/2, Partizánske, IČO 47 433 850, zastúpenej JUDr. Jánom Mikul'akom, advokátom, Františkánska 5, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/105/2023 z 21. decembra 2023 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/105/2023 z 21. decembra 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/105/2023 z 21. decembra 2023 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Trenčíne **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu sp. zn. 17Co/105/2023 z 21. decembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Domáha sa tiež náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že Okresný súd Prievidza vedie pod sp. zn. PE-4C/4/2023 konanie o zaplatenie 15 500 eur s príslušenstvom, v ktorom má sťažovateľka procesné postavenie žalovanej. V rámci konania vo veci samej žalobkyňa podala návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, ktorý okresný súd uznesením sp. zn. PE-4C/4/2023 z 10. novembra 2023 zamietol.

3. Krajský súd po podaní odvolania žalobkyňou napadnutým uznesením zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým zriadil záložné právo na špecifikované osobné motorové vozidlo na zabezpečenie peňažnej pohľadávky žalobkyne vo výške 15 500 eur uplatnenej voči žalovanej (sťažovateľke) v súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. PE-4C/4/2023.

4. Sťažovateľka argumentuje, že jej okresný súd nedoručil uznesenie o zamietnutí návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia ani odvolanie žalobkyne proti uzneseniu súdu prvej inštancie a neurobil tak ani odvolací súd, ktorý odvolaniu žalobkyne vyhovel a napadnutým uznesením nariadil navrhované zabezpečovacie opatrenie bez toho, aby umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k samotnému návrhu a odvolaniu žalobkyne.

5. Sťažovateľka namieta predovšetkým porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, keďže krajský súd vydal napadnuté uznesenie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia podľa jej názoru predčasne, bez toho, aby sa sťažovateľka mohla oboznámiť s odvolaním žalobkyne, čím jej odoprel právo na prístup k súdu a porušil zásadu kontradiktórnosti.

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 166/2024-17 z 3. apríla 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

7. Krajský súd k sťažnosti uviedol, že posúdenie ochrany ústavnosti pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky prenecháva ústavnému súdu. K vyjadreniu pripojil stanovisko zákonného sudcu, ktorý poukázal na § 344 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého sa ustanovenia o neodkladnom opatrení použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie. Z citovaného ustanovenia podľa sudcu vyplýva, že postup podľa § 329 ods. 1 druhej vety CSP nie je v prípade zabezpečovacieho opatrenia výslovne a obligatórne normovaný, ale prichádza do úvahy v prípade, ak je primeraný posudzovanému zabezpečovaciemu opatreniu. V tomto smere je zásadný účel zabezpečovacích opatrení, a to predchádzanie ohrozeniu exekúcie. Primerané použitie ustanovení Civilného sporového poriadku o neodkladnom opatrení vylučuje takú ich aplikáciu pri konaní a rozhodovaní o zabezpečovacích opatreniach, ktorá by zmarila účel zabezpečovacieho opatrenia. V rámci prevencie zmarenia účelu zabezpečovacieho opatrenia preto odvolací súd nerealizoval postup podľa § 329 ods. 1 druhej vety CSP.

8. Sudca zastáva názor, že v prípade oboznámenia žalovanej strany s návrhom v časovom predstihu pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia by bolo možné zmariť ním sledovaný cieľ, a to veľmi jednoducho prevodom vlastníckeho práva k vozidlu, ktorý je v prípade motorového vozidla

realizovateľný bez potreby zápisu do verejného registra, v zásade neformálnou zmluvou. V prospech prevencie zmarenia účelu zabezpečovacieho opatrenia svedčila aj hrozba minimálnej miery zásahu do práv sťažovateľky, ktorá sa v prípade zriadenia záložného práva obmedzuje v tomto prípade len na zásah do dispozície s vozidlom a nemá žiaden vplyv na výkon užívacieho práva k vozidlu ako prioritne vykonávanej zložky vlastníckeho práva k motorovému vozidlu. Sťažovateľka podľa sudcu napokon ani v ústavnej sťažnosti neuvádza konkrétne skutočnosti o akomkoľvek reálnom negatívnom dopade namietaného postupu odvolacieho súdu do jej práv, alebo čo i len o hrozbe takéhoto negatívneho dopadu.

9. Vzhľadom na uvedené nepredstavuje podľa jeho názoru zriadenie záložného práva k vozidlu sťažovateľky nariadeným zabezpečovacím opatrením zásah do jej ústavou zaručených práv a rovnako ním nie je ani sťažovateľkou namietaný postup odvolacieho súdu rozhodnutiu predchádzajúci. Ústavnú sťažnosť považuje preto za nedôvodnú.

II.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedla, že medzičasom v konaní vo veci samej okresný súd vyhlásil rozsudok pre zmeškanie č. k. PE-4C/4/2023-139 z 23. apríla 2024, ktorým uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť zúčastnenej osobe sumu vo výške 15 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal zúčastnenej osobe nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. Zúčastnená osoba poukázala vo svojom vyjadrení na skutočnosť, že bývalý právny zástupca sťažovateľky má pozastavený výkon advokácie a tiež vyjadrila presvedčenie, že sťažovateľka nevyčerpala všetky dostupné právne prostriedky na ochranu svojich základných práv a slobôd, keďže proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodala dovolanie, v ktorom bola oprávnená dovoľávať sa preskúmania skutočností, ktoré namieta v ústavnej sťažnosti.

12. Zúčastnená osoba uvádza, že v prípade podania odvolania proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vydanie neodkladného opatrenia odvolací súd doručuje protistrane na vyjadrenie odvolanie a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia; t. j. nedoručuje uznesenie o zamietnutí návrhu. Vzhľadom na uvedené sťažovateľkou tvrdené porušenie jej práv nedoručením uznesenia o zamietnutí návrhu nie je opodstatnené.

13. Zúčastnená osoba ďalej argumentuje, že skutočnosť, či odvolací súd doručil sťažovateľke odvolanie zúčastnenej osoby proti uzneseniu o zamietnutí návrhu a návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, sa jej pred prípravou tohto vyjadrenia nepodarilo preveriť, avšak zastáva názor, že pokiaľ by aj odvolací súd skutočne nedoručil sťažovateľke odvolanie zúčastnenej osoby proti uzneseniu o zamietnutí návrhu a návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, táto skutočnosť nepredstavuje porušenie práv sťažovateľky chránených ústavou, keďže podľa nej ide nižšiu intenzitu porušenia procesných oprávnení strany konania, ktorá spravidla nemá za následok (až) odňatie možnosti konať pred súdom.

14. Podľa názoru zúčastnenej osoby ústavná sťažnosť je len účelovým krokom sťažovateľky, ktorá v konaní vo veci samej nevyužila svoju možnosť procesnej obrany, keď sa bez odôvodnenia nedostavila na pojednávanie ani sa v konaní (s výnimkou jediného vyjadrenia k žalobe) žiadnym

spôsobom nevyjadřila. V dôsledku uvedeného okresný súd rozhodol 23. apríla 2024 rozsudkom pre zmeškanie.

II.3. Replika sťažovateľky:

15. Sťažovateľka v reakcii na vyjadrenie krajského súdu namieta, že krajský súd neuviedol žiadnu právnu skutočnosť, z ktorej by vyvodil záver, že reálne existovala možnosť zmarenia účelu zabezpečovacieho opatrenia, pričom vyjadruje len domnienku bez akéhokoľvek dôkazu. V konaní vo veci samej sa bránila vyjadrením k žalobe, z ktorého vôbec nevyplývalo, že by mala v úmysle urobiť akýkoľvek právny úkon smerujúci k prevodu vlastníckeho práva motorového vozidla.

16. Vo vzťahu k vyjadreniu zúčastnenej osoby sťažovateľka uvádza, že o nariadení zabezpečovacieho opatrenia sa dozvedela až po doručení napadnutého uznesenia a následne nahliadnutím do elektronického súdneho spisu si stiahla prílohy.

17. Pokiaľ ide o presvedčenie zúčastnenej osoby, že ak by aj odvolací súd skutočne nedoručil sťažovateľke odvolanie zúčastnenej osoby proti uzneseniu o zamietnutí návrhu a návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, táto skutočnosť nepredstavuje porušenie práv sťažovateľky chránených ústavou, sťažovateľka namieta, že ak by mala možnosť vyjadriť sa pred vydaním napadnutého uznesenia, tak by jej postačovalo poukázať len na fakt, že osobné motorové vozidlo, ku ktorému bolo zriadené zabezpečovacie opatrenie, je v držbe zúčastnenej osoby, ktorá ho skrýva na sťažovateľke neznámom mieste.

18. Vo vzťahu k pasivite sťažovateľky v konaní vo veci samej, na ktorú poukázala zúčastnená osoba, sťažovateľka uvádza, že sa ospravedlnila z účasti na pojednávaní zo zdravotných dôvodov. Pokiaľ ide o rozsudok pre zmeškanie, sťažovateľka zastáva názor, že ho súd prvej inštancie vydal v rozpore so zákonom.

19. Sťažovateľka poukazuje na to, že krajský súd a ani zúčastnená osoba sa nevyjadřili k rozhodnutiu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 286/2022, v ktorom rozhodoval o „*priam identickej sťažnosti...*“.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

21. Z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie (analogicky aj o neodkladnom a zabezpečovacom opatrení, pozn.) v občianskom súdnom konaní je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, I. ÚS 46/00). Hoci spočiatku Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vylučoval aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru

na rozhodovanie v otázke neodkladných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch, jeho neskoršia judikatúra (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06; rozsudok z 13. 1. 2011 vo veci Kübler proti Nemecku, sťažnosť č. 32715/06, § 48; rozsudok z 12. 1. 2012 vo veci Pekárny a cukrárny Klatovy, a. s., proti Českej republike, sťažnosť č. 12266/07, § 64 – § 71) dokazuje postupný príklon k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru aj na citované konania.

22. Aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je pritom závislá od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia, musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

23. V prejednávanej veci nariadené zabezpečovacie opatrenie zasahuje do postavenia sťažovateľky ako žalovanej v rozsahu, ktorým sa obmedzuje jej možnosť nakladať s motorovým vozidlom. Ide teda o oblasť upravenú normami súkromného práva. V autonómnom ponímaní ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy.

24. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorej splnenie sa vyžaduje pre aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednaný prípad, ústavný súd konštatuje, že aj táto je v konkrétnych okolnostiach veci splnená. Ústavný súd zdôrazňuje predovšetkým vecnú previazanosť predmetu hlavného konania, ktorým je nárok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom a konania vo veci nariadeného zabezpečovacieho opatrenia vydaného v rámci tohto hlavného konania, ktorým bolo zriadené záložné právo vo vzťahu k motorovému vozidlu vo vlastníctve sťažovateľky. Zabezpečovacie opatrenie má podľa názoru ústavného súdu priamy (aj keď len dočasný) dopad na občianske právo tvoriace predmet meritórneho (hlavného) konania, keďže zabezpečuje, aby právo žalobkyne mohlo byť po rozhodnutí súdu aj reálne vykonané.

25. Za týchto okolností je na mieste uplatniť názor, podľa ktorého sa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konkrétnych okolnostiach veci v konaní o zabezpečovacom opatrení aplikuje. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd pripúšťa aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v predmetnej právnej veci sťažovateľky.

26. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

27. Ústavný súd opakovane judikoval, že posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného (a rovnako aj zabezpečovacieho) opatrenia je vecou všeobecných súdov. Preto posudzuje problematiku neodkladných/zabezpečovacích opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení takéhoto opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Do rozhodnutí všeobecných

súdu v takých prípadoch môže zasiahnuť iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 19/2020, II. ÚS 407/2020).

28. Sťažovateľka porušenie svojho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie odôvodňuje predovšetkým tým, že krajský súd vydal napadnuté uznesenie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia podľa nej predčasne, bez doručenia návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a odvolania navrhovateľky proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým tento návrh zamietol sťažovateľke. Podľa sťažovateľky jej tým zároveň krajský súd odoprel právo na prístup k súdu a porušil zásadu kontradiktórnosti.

29. Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti ESĽP, ako aj v judikatúre ústavného súdu vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície proti jej protistrane (pozri napríklad *Niderost-Huber proti Švajčiarsku*, 18. februára 1997, § 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri *Niderost-Huber*, už citované, *Milatová a ďalší v. Česká republika*, č. 61811/00, ECHR 2005-V, *Mareš proti Českej republike*, č. 1414/03, 26. 10. 2006, *Krčmár a ďalší proti Českej republike*, č. 35376/97, 3. 3. 2000, *Vokoun proti Českej republike*, rozsudok z 3. júla 2008). Ani podľa ústavného súdu však princíp kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tohto princípu. Jednou z takých výnimiek je práve konanie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia. Najmä v prípadoch, ak má zabezpečovacie opatrenie zabrániť určitému správaniu, ktoré by mohlo zásadným spôsobom poškodiť práva alebo oprávnené záujmy navrhovateľa, by už samotný priestor vytvorený oboznámením sa protistrany s návrhom umožňoval tejto osobe ešte pred vydaním súdneho rozhodnutia zmariť účel, ktorý bol návrhom pôvodne sledovaný (Sedlačko, F. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1260 – 1263.).

30. Z ústavnej sťažnosti, vyjadrenia krajského súdu a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka bola prvýkrát konfrontovaná s účinkami zabezpečovacieho opatrenia až dorúčením napadnutého uznesenia, pričom pred jeho vydaním jej nebol doručený ani návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ani odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh na jeho vydanie, teda jej nebolo umožnené sa legitímne procesne brániť.

31. Ústavný súd pripomína, že pokiaľ Civilný sporový poriadok v prípade prvoinštančného rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného (zabezpečovacieho) opatrenia umožňuje zjednodušený procesný postup vzhľadom na cieľ sledovaný týmto návrhom a istú výnimku z princípu kontradiktórnosti konania, pri rozhodovaní odvolacieho súdu už tomu tak nie je.

32. Podľa § 329 ods. 1 druhej vety ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu

na nariadenie neodkladného opatrenia. Toto ustanovenie Civilného sporového poriadku rieši konflikt zjednodušeného procesného postupu so základnými princípmi civilného sporového konania v záujme zachovania princípu právnej istoty, rovnosti strán, ako aj kontradiktórnosti súdneho konania.

33. Podľa § 344 CSP sa ustanovenia o neodkladnom opatrení použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie. Obranu krajského súdu, ktorý vo vzťahu k tomto ustanoveniu uviedol, že „*postup podľa § 329 ods. 1 veta druhá CSP nie je v prípade zabezpečovacieho opatrenia výslovne a obligatórne normovaný, ale prichádza do úvahy v prípade, ak je primeraný posudzovanému zabezpečovaciemu opatreniu...*“, s poukazom na účel zabezpečovacích opatrení nie je možné považovať za ústavne akceptovateľnú.

34. Ústavný súd poukazuje na to, že vzťah medzi neodkladnými a zabezpečovacími opatreniami je vyjadrený v § 324 ods. 3 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

35. V § 344 CSP zákonodarca ustanovil, že vzhľadom na obdobný charakter oboch inštitútov nie je nevyhnutné duplikovať ustanovenia, ktoré riešia charakter, obsah a procesný postup neodkladného opatrenia. Z uvedeného ustanovenia však nevyplýva, že by súd nemal byť viazaný ustanoveniami upravujúcimi procesný postup pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach viazaný pri rozhodovaní o zabezpečovacích opatreniach. Primeranosť teda nemožno zamieňať so záväznosťou zákonného ustanovenia.

36. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku ústavný súd považuje za ústavne nekonformný, popierajúci ich účel a význam, preto podľa jeho názoru krajský súd neprípustným spôsobom zasiahol do označených práv sťažovateľky.

37. Zásada kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ tvorí jeden z dôležitých aspektov práva na spravodlivý proces (III. ÚS 32/2015, podobne napr. III. ÚS 402/08). Zachovanie princípu kontradiktórnosti konania a dodržanie zákonom ustanovenej povinnosti umožniť protistrane vyjadriť sa v odvolacom konaní k návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (resp. odvolaniu proti uzneseniu o zamietnutí tohto návrhu) ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu tvorí nevyhnutný predpoklad na naplnenie práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

38. Ústavnému súdu neostáva iné než konštatovať, že postupom krajského súdu, ktorým neumožnil protistrane vyjadriť sa k odvolaniu a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, došlo k upretiu procesných práv patriacich sťažovateľke v miere predpokladanej čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutie vydané v konaní postihnutom takou závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za ústavne akceptovateľné. Preto bolo rozhodnuté tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

39. Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že sa pridrižiava zdržanlivého prístupu v súlade s vlastnou ustálenou judikatúrou, podľa ktorej posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného (a rovnako aj zabezpečovacieho) opatrenia je vecou všeobecných súdov. V zmysle uplatnenej argumentácie sťažovateľky sa ústavný súd obmedzil na skúmanie procesného postupu krajského súdu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého uznesenia, a preto sa bližšie nezaoberal ani argumentáciou

krajského súdu a zúčastnenej osoby viažucou sa na podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia.

40. V súvislosti s námietkou zúčastnenej osoby, že ústavná sťažnosť sťažovateľky by mala byť odmietnutá ako neprípustná z dôvodu jej predčasnosti [sťažovateľka mala podľa nej využiť inštitút dovolania podľa § 420 písm. f) CSP], ústavný súd poukazuje na charakter rozhodnutia o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, ktoré v danom prípade nie je rozhodnutím vo veci samej ani ním konanie nekončí.

IV.

Príkaz konať vo veci

41. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

42. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu (predovšetkým dôvody uvedené v bodoch 31 až 38), bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku rozhodnutia).

43. Pri postupe a rozhodovaní o odvolaní navrhovateľky bude povinnosťou krajského súdu predovšetkým náležite aplikovať relevantnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom, a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

44. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V.

Trovy konania

45. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom.

46. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2023, ktorá bola 1 373 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2024. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2024 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 343,25 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 686,50 eur, s režijným paušálom 2 x 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 713,96 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – repliku sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnej sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia 856,75 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

47. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2024

Peter Molnár
predseda senátu